

Banc de la Ciutat de Barcelona el 1609. L'autor ens presenta l'abast real del problema, tot documentant les persecucions, els processos, les penes i fins i tot la literatura popular relacionada amb el delictes de la falsificació i amb les reformes monetàries. També descriu la millora de la tecnologia destinada a evitar l'acció dels falsificadors. Cal recordar que l'any 1611 el país s'arribà a quedar momentàniament sense moneda menuda ni moneda de plata en circulació, en haver-se retirat tota per tal de ser substituïda per emissions noves i més segures.

X. S. A.

SENDRA, Joan Antoni. «Las acuñaciones de plata en Valencia durante el reinado de Carlos II». *Archivo de Prehistoria Levantina*, (València), núm. XXVII (2008), p. 339-359.

La numismàtica de l'Edat Moderna té unes característiques pròpies que cal tenir presents. D'una banda, hi ha molta documentació, que cal saber trobar, emprar i interpretar. De l'altra, es fa imprescindible un estudi molt acurat de les fabricacions a partir d'una població important de peces. Això és justament el que ha fet l'amic Sendra i a través d'un estudi molt acurat de moltíssimes monedes i de la tècnica de fabricació ha pogut isolar tres tipus successius en els divuitens de Carles II, cosa que li ha permès fer la cadència de les encunyacions i incloure els casos de reaprofitament o correcció d'encuny. El seu estudi sobre les emissions de molinet l'ha portat a descartar com a falses la major part de les dates fins ara admeses. D'altra banda, ens confirma que, de moment, no hi ha cap moneda que respongui als anomenats novenets o mitjos divuitens entre l'evidència fins ara coneguda. També ha deixat clar que les notícies de fabricació en una data determinada no signifiquen automàticament l'existència de peces amb aquell any. Partint d'aquestes bases, fa un estat de la qüestió de les emissions realment fetes i acreditades per l'evidència numismàtica a la seca de València en el regnat de Carles II.

M. Crusafont

VERDEJO SITGES, J. «Un real inédito de la Casa Vieja Segoviana». *Gaceta Numismática*, (Barcelona), núm. 180 (2011), p. 95-96.

La numismàtica moderna i contemporània és la menys estudiada i treballada. És una llàstima perquè hi ha abundant documentació i sovint apareixen novetats

interessants. Cal felicitar, doncs, el treball de Verdejo, que des de fa molts anys va fent aportacions de material inèdit de la numismàtica de l'Estat espanyol. A manca, però, d'algun llibre d'estudi seriós, no sempre les seves descobertes queden consolidades i així, peces que un dia es van incorporar a algun catàleg, després poden tornar a desaparèixer, situació força desmoralitzadora. Un llibre d'estudi sobre aquestes èpoques es va fent ja, doncs, una eina imprescindible.

M. Crusafont

CONTEMPORANI

BELLUTEAU, Georges; MELMOUX, Pierre-Yves. *Les monnaies frappées à Perpignan de 1711 à 1793*. Perpinyà: Association Numismatique du Roussillon. *La Pallofe Hors-série*, núm. 1 (2012). 114 p.

Belluteau i Melmoux publiquen en un número extraordinari de *La Pallofe* un exhaustiu treball de recerca sobre la producció de la casa de moneda perpinyanesa sota sobirania francesa. La monografia és exemplar, atès que es preocupa de repertoriar minuciosament, no sols tots els tipus i varietats de monedes fabricats a la seca, sinó també tots els detentors dels càrrecs i oficis que hi van treballar. Pel que fa a les persones, els autors en documenten el nom, la signatura i totes les dades biogràfiques possibles. Per exemple, dels nou directors de la casa de la moneda de Perpinyà documentats entre 1711 i 1793, només dos havien nascut al Rosselló. El repertori de monedes és molt treballat i presenta una gran quantitat de variants per a cada emissió, així com de fotografies de moltes d'elles. En total, el catàleg comprèn dinou emissions que contenen seixanta-nou tipus bàsics més set tipus probablement no emesos, sense comptar les variants de marques de directors i gravadors, les marques de semestre o les diferències de puntuació de llegenda. Moltes de les monedes fotografiades no havien estat mai publicades. El catàleg també documenta molt bé les successives ordres reials i disposicions monetàries d'aquest període, fent comprensible la successió d'emissions i llur variació. Completa l'estudi un recull documental i una bibliografia àmplia.

X. S. A.